

Europejskie Stolice Kultury 2010



EUROPEAN CAPITAL OF CULTURE

Idea, by użyć kultury do głębszego zintegrowania Europejczyków, zrodziła się 13 maja 1985 roku, podczas spotkania Rady Unii Europejskiej. Przedstawiła ją grecka minister kultury Melina Mercouri.

Inicjatywa Europejskich Miast Kultury szybko przyjęła się w Europie. Pierwszym Europejskim Miastem Kultury były greckie Ateny. W 1999 jej nazwę zmieniono na Europejskie Stolice Kultury.

Tytuł ten, przyciągający do wyróżnionych miast tłumy odwiedzających, cieszy się rosnącym powodzeniem wśród Europejczyków. Stolice Kultury wywarły w minionych latach nieoceniony wpływ na kulturę, społeczeństwo i gospodarkę Unii.

Od 1985 r. Europejska Stolica Kultury zawędrowała już do ponad 35 miast - od Sztokholmu po Genuę, od Aten po Glasgow, od Krakowa do Porto. Z biegiem lat wydarzenie to zmieniło charakter, nie tracąc przy tym pierwotnego celu, jakim jest ukazanie bogactwa, różnorodności i pokrewieństwa kultur europejskich, pogłębienie wzajemnej znajomości wśród obywateli Europy oraz pobudzenie świadomej przynależności do tej samej europejskiej społeczności.

Inicjatywa dotycząca Europejskiej Stolicy Kultury jest jednym z najbardziej prestiżowych i widocznych europejskich wydarzeń. Jej skala i zakres są znaczne, a tym samym wymogi, jakie należy spełnić, by otrzymać taki tytuł, są wysokie pod względem artystycznym i kulturalnym. Powodzenie wydarzenia zależy od jakości programu (ocenianej w oparciu o kryteria określone dla tego wydarzenia), zaangażowania władz publicznych, w szczególności pod względem finansowym, oraz zaangażowania podmiotów społecznych i gospodarczych działających w danym mieście.

Europejskie Stolice Kultury mogą przysporzyć miastu ogromnych korzyści pod względem kulturalnym, społecznym i ekonomicznym, w samym roku obchodów i w kolejnych latach. Jest to wyjątkowa okazja do odnowienia miast, zmiany ich wizerunku oraz rozreklamowania na poziomie europejskim i międzynarodowym, co może pomóc w rozwoju turystyki.

Niektóre wcześniejsze Stolice, które odniosły sukces, szacowały, że każde euro zainwestowane w wydarzenie może wygenerować dodatkowe 8–10 euro. Wydarzenie to może tym samym przyczyniać się do wzrostu i zatrudnienia. W tym kontekście należy przypomnieć, że sektor kultury i twórczości odgrywa w Europie ważną rolę ekonomiczną i społeczną: sektor ten wygenerował 2,6 % PKB UE w 2003 r. Europejskie Stolice Kultury mogą również mieć istotny wkład w dialog międzykulturowy.

Korzyści nie pojawiają się jednak automatycznie. Po wyznaczeniu do tytułu miasto musi odpowiednio zorganizować obchody, by mieć pewność, że będzie czerpać maksymalne korzyści z tego wydarzenia. Dlatego też bardzo ważne jest, by zobowiązania poczynione na etapie selekcji przez wszystkie podmioty na poziomie krajowym zostały spełnione na etapie przygotowań i w trakcie samych obchodów.

Rada Ministrów Unii Europejskiej jest jedyną instytucją, która może przyznać tytuł Europejskiej Stolicy Kultury. Obecnie tytuł ten zarezerwowano dla miast w państwach członkowskich Unii Europejskiej, a przyznawany jest na jeden rok.

Komisja Europejska, a dokładniej jej Dyrekcja Generalna ds. Edukacji i Kultury, nadzoruje selekcję miast aspirujących do tego tytułu. Procedura selekcji ustanowiona jest na mocy aktu prawnego zwanego „decyzją”. Od dnia 1 stycznia 2007 r. decyzją obowiązującą w odniesieniu do Stolic Kultury jest decyzja 1622/2006/WE. W obchodach Europejskiej Stolicy Kultury w latach 2005-2019 uczestniczy kolejno 27 państw członkowskich Unii Europejskiej. Kolejność, określoną w załączniku do decyzji 1622/2006/WE, przyjęto w porozumieniu z państwami członkowskimi. Co roku dwa państwa członkowskie spośród 27 będą mogły gościć obchody. Począwszy od 2011 r. po dwa miasta będą mianowane Europejską Stolicą Kultury na każdy rok.

Myśl przewodnia obchodów „Europejskiej Stolicy Kultury”

Tytuł przyznawany jest miastu na jeden konkretny rok. Miasta, które przedstawią swoją kandydaturę do tytułu mają możliwość włączenia do swojego programu terytorium regionu – lub euroregionu w przypadku miast granicznych. Na przykład Luksemburg w 2007 r. włączył do swojego programu Wielki Region, a Essen w 2010 r. włączyło Zagłębie Ruhry.

Miasto nie jest wyznaczone na Stolicę jedynie z racji tego jakim jest miastem lub co robi. Miasto otrzymuje tytuł przede wszystkim za program szczególnych wydarzeń kulturalnych, które zamierza zorganizować w trakcie danego roku, a który musi być rokiem wyjątkowym. W tym sensie idea Stolicy całkowicie różni się od idei na przykład Światowego Dziedzictwa UNESCO. Tytuł jest czymś więcej niż tylko znakiem. Jest on ukoronowaniem roku ważnego dla miasta z kulturalnego punktu widzenia. Miasto może wykorzystać swoje cechy szczególne i dać dowód kreatywności. Dziedzictwo i stałe życie kulturalne miast są ważnymi atutami, ale mogą stanowić jedynie podstawę do organizacji obchodów.

Obchody są okazją do wzmocnienia współpracy w dziedzinie kultury i promowania trwałego dialogu na szczeblu europejskim. Powinny przy tym uwydatniać wspólnotę i różnorodność

kultur Europy. Przez różnorodność kulturową rozumie się również bogactwo wniesione przez całą ludność zamieszkującą miasto, migrującą lub dopiero co osiadłą, pochodzącą z innych rejonów, a nawet spoza Europy. Jednym z głównych celów obchodów jest poszerzenie wiedzy obywateli europejskich o sobie nawzajem oraz doprowadzenie do powstania poczucia przynależności do tej samej wspólnoty. W tym sensie ogólna wizja obchodów musi być „europejska”, a program musi być interesujący na szczeblu europejskim.

Jeśli chodzi o „wymiar europejski”, art. 4 decyzji 1622/2006/WE stanowi, że program:

- wzmacnia współpracę w każdym sektorze kultury pomiędzy podmiotami z dziedziny kultury, artystami i miastami z danego państwa członkowskiego i innych państw członkowskich,
- podkreśla bogactwo różnorodności kulturowej w Europie,
- uwypukla wspólne aspekty kultury europejskiej.

Do 2013 r. Komisja przyznaje nagrodę Meliny Mercouri (co do zasady 1,5 mln na stolicę), o ile Stolica wywiązuje się ze zobowiązań i uwzględnia zalecenia komisji selekcyjnej i komisji monitorującej. Nie podjęto jeszcze decyzji co do kwoty przyznawanej na Stolicę po 2013 r. (choć na obecnym etapie przewiduje się, że pozostanie ona mniej więcej na tym samym poziomie).

Europejskie Stolice Kultury (2010-2014):

- 2010: Essen (Niemcy), Pécs (Węgry), Sztambuł (Turcja)
- 2011: Turku (Finlandia), Tallinn (Estonia)
- 2012: Guimarães (Portugalia), Maribor (Słowenia)
- 2013: Marsylia-Prowansja (Francja), Koszyce (Słowacja)
- 2014: Umeå (Szwecja), Riga (Łotwa)

Polska będzie mogła wybrać Europejską Stolicę Kultury na 2016 rok. Stąd też, miastokandydackie muszą spełnić szereg warunków, przewidzianych w aktach prawa unijnego. M.in. promowanie własnej kultury poprzez instytucję Ambasadora Kultury - czyli twórcy silnie związanego z miastem; ale też współpracę międzynarodową, akcentowanie wartości europejskich oraz tworzenie działań kulturalnych promujących miasto i region. Nie bez znaczenia są też metody propagowania informacji o kandydacie, coraz większą wagę kładzie się na technologie informatyczne.

Zgodnie z decyzją Rady 2006/796 z dnia 13 listopada 2006 r. Europejskimi Stolicami Kultury zostały: Essen - położone w niemieckim Zagłębiu Ruhry, Pecz - leżące na południu Węgier oraz turecki Sztambuł. W miastach tych przez cały rok odbywać się będą liczne wystawy, koncerty i przedstawienia teatralne, które z pewnością przyciągną rzesze turystów.



Stambul

Organizatorzy imprez w Stambule postawili na przeszłość historyczną miasta, położonego na skrzyżowaniu kulturowym Europy i stanowiącego pomost łączący Europę i Azję. Turcja, która ubiega się o członkostwo w UE, nie jest pierwszym krajem spoza UE, któremu przyznano ten tytuł. W 2008 r. europejską stolicą kultury było norweskie miasto Stavanger.

Władze Turcji zabiegające od lat o przyjęcie ich kraju do Unii Europejskiej niezwykle starannie przygotowały się do tych obchodów. Z okazji tegorocznych obchodów wyremontowano i odnowiono w Stambule setki budowli m.in. słynną Hagia Sophia i Muzeum Kaligrafii.

Ceremonia inauguracyjna rok obchodów Stambułu jako Europejskiej Stolicy Kultury 2010 nastąpiła 16 stycznia w Halic Convention Center. Wzięli w niej udział przedstawiciele najwyższych władz Turcji na czele z prezydentem Abdullah Gül i premierem Recep Tayyip Erdoğan oraz zaproszeni goście ze wszystkich krajów europejskich.

Kalendarz kulturalny podzielono na cztery części: Ziemia (przedsięwzięcia związane z historycznym dorobkiem miasta, do 20 marca), Powietrze (współistnienie wielu kultur i religii, 21 marca - 21 czerwca), Woda (jako element dzielący i jednoczący Stambul, 22 czerwca - 22 września), Ogień (sztuka współczesna).

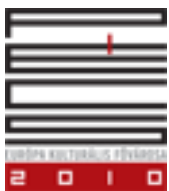
A oto niektóre propozycje spośród setek imprez:

- „Życie i miłość” - wystawa rysunków, grafik i obrazów Marca Chagalla, Muzeum Pera w dawnym hotelu Bristol, Mesrutiyet Caddesi nr 65 (na dolnych piętrach stała wystawa malarstwa z epoki otomańskiej, tureckiej ceramiki oraz zabytkowych narzędzi miar i wag), do 24 stycznia
- „Wirujący derwisze”, w każdą niedzielę, do września
- „Skarby pałaców Kremla” - wystawa w dawnych stajniach pałacu Topkapi, sercu otomańskiego imperium, do maja
- „Kolorowy Stambul” - wystawa fotografii
- „Mozaiki z Rawenny” - kopie bizantyjskich arcydzieł prezentowane w Muzeum Archeologicznym; tam również niezwykle ciekawa stała kolekcja sztuki starożytnej, do czerwca
- Festiwal Muzyki Bałkańskiej, kwiecień
- Międzynarodowy Festiwal Marionetek, z udziałem m.in. artystów indonezyjskiego teatru cieni, a także Włochów, Hiszpanów, Turków, Brazylijczyków, maj
- „Adam's Lament” - światowa prapremiera utworu słynnego estońskiego kompozytora Arvo Pärta napisanego specjalnie dla Stambułu, dawny kościół św. Ireny, 7 lipca

- „Historia dla miasta, Konstantynopol, Sztambuł” - międzynarodowy projekt muzyczny, a w jego ramach m.in. występ amerykańskiego profesora Roberta Labaree, który zrekonstruował używaną niegdyś na Bliskim Wschodzie harfę cheng, od 350 lat zaginioną, 18 lipca
- Otwarcie Muzeum Wysp Książęcych - słynnego archipelagu na morzu Marmara, gdzie nie ma w ogóle samochodów i gdzie od wieków odpoczywają mieszkańcy metropolii (godzina promem z centrum). Muzeum ulokowano na największej z wysp Büyükadzie, 25 lipca
- Koncert U2 na stadionie Atatürka, 6 września
- W dzielnicy Cukurcuma otworzy podwoje The Museum of Innocence inspirowane najnowszą powieścią noblisty Orhana Pamuka o tym właśnie tytule, której akcja dzieje się w Sztambule. Ma to być poetycki hołd złożony miastu poprzez filmy, zdjęcia i pamiątki dokumentujące kulturę i życie codzienne od lat 50. minionego wieku do dziś, wrzesień
- Wystawa „Od Bizancjum do Sztambułu” w Sakip Sabanci Museum w willi nad Bosforem przedstawi historię imperium poprzez dzieła sztuki i historyczne pamiątki - prawdziwe skarby wypożyczone z Watykanu, Luwru, Ermitażu, British Museum i z całej Turcji, wrzesień-październik

Ponadto zaplanowano m.in. festiwale muzyki z Bałkanów, Bliskiego Wschodu i Kaukazu, a w wielu miejscach rozbrzmiewać będzie turecka muzyka ludowa i dworska. Koncerty pod wspólnym tytułem "Muzyka sztambulskiej architektury" usłyszymy w starych pałacach i świątyniach, do tej pory często niedostępnych.

Siedmiu wybitnych europejskich artystów przez dłuższy czas będzie przemieszkiwać w Sztambule, realizując własne projekty i prowadząc warsztaty. W projekcie "Lives and Works in Istanbul" uczestniczą m.in. Hiszpan Antonio Muntadas zajmujący się sztuką wideo i instalacjami, Chorwatka Sanja Iveković, performerka i fotografka, oraz Grek George Lappas, rzeźbiarz. Dołączy do nich stu sztambulczyków, zaś efekty ich działań będzie można oglądać w Centrum Produkcji Artystycznej w Yenikapi.



Pecz

Pecz (węg. Pécs), leżący w połowie drogi między Essen a Sztambułem, będzie starał się podkreślić swe bogate dziedzictwo wielokulturowe. W przeszłości miasto to było punktem tranzytowym zarówno dla handlowców, jak i armii przemierzających Europę. Pécs położony jest amfiteatralnie na zielonych stokach gór Mecsek. Zaledwie 200 km na południe od Budapesztu, 3 km na północ od granicy z Chorwacją. Dziś to 150-tysięczne miasto stara się nawiązywać kontakty z krajami sąsiadującymi, zwłaszcza w obszarze Półwyspu Bałkańskiego, i ma ambicję stać się ważnym ośrodkiem kultury w regionie.

Pécs – „Miasto bez granic” - dzięki swojej historii, dziedzictwu kulturowemu, duchowemu, tradycjom swoich mniejszości narodowych jak również położeniu geograficznemu i

środowisku, to jedno z najatrakcyjniejszych miast węgierskich. Rodzina Zsolnay założyła tu światowej sławy fabrykę porcelany, która do dzisiaj funkcjonuje. W tym mieście tworzył Janus Pannonius, Sándor Weöres i Győző Csorba. Tu można podziwiać na stałych wystawach wczesnochrześcijańskie grobowce będące na liście UNESCO, niezliczone festiwale, Krajowe Spotkania Teatralne, nastrojowe knajpki, klimat śródziemnomorski – to tylko kilka atutów tego niezwykłego miasta.

Miejscowość znana również jako Pięciokościoły, Quinque Basilicae i Fünfkirchen, należy do najstarszych i najbardziej egzotycznych miast Węgier. Swoją egzotykę zawdzięcza wybitnej pozycji w czasach rzymskich i tureckich. Z okresu rzymskiego zachowały się wczesnochrześcijańskie świątynie i malowane grobowce, a z czasów tureckich – architektura osmańska w znakomitym wydaniu, która przetrwała w skali nie notowanej na Węgrzech. Dzięki zapoczątkowanej przez Turków uprawie migdałów i fig, do dziś rosnących w tutejszych parkach i ogrodach, miasto wyróżnia się śródziemnomorską atmosferą, podobnie jak długim, upalnym latem.

„W 2010 r. Węgry mają dwie stolice”, oznajmił 10 stycznia premier Gordon Banai wśród krzyków i gwizdów 20 tysięcy mieszkańców Pecz zgromadzonych na placu Széhenyi. W 2010 r. Pecz jest w stanie zorganizować piękny sezon kulturalny i przyciągnąć tłumy turystów węgierskich i zagranicznych (przewiduje się 350 imprez w ciągu całego roku).

W porównaniu ze Stambułem i Essen, które liczą miliony mieszkańców i są przyzwyczajone do tego rodzaju imprez, Pecz w ostatnich latach musiał nadrobić zaległości i nauczyć się organizacji tak dużych przedsięwzięć. Oczywiście nasza oferta kulturalna będzie jednak inna - dodaje Csaba Ruzsa, dyrektor wykonawczy projektu Pecz 2010.

Festiwale:

- 15 marca-9 kwietnia 2010 – „Wiosenny festiwal”- Jeden z najstarszych i najbardziej znanych festiwali artystycznych: produkcje klasyczne i nowoczesne, jazz, taniec, literatura, folklor, wystawy, przedstawienia.
- 20-26 marca 2010 – Tydzień frankofoński. Tygodniowe spotkania z kulturą frankofońską w różnych miejscach śródmieścia
- 2-4 kwietnia 2010 – Fringe Festiwal. Na wzór Teatru z Edynburga do przedstawień mogą się dołączyć widzowie.
- 2 maja-13 czerwca 2010 – „Podróż wokół tureckiego półksiężyca”. W specjalnych miejscach (m.in. w tureckich zabytkach Pecz) prezentacja kultury Turcji, różnorodność sztuki i religii bałkańskiej, wspólnej historii obydwu krajów w 4 dziedzinach: w fotografii, muzyce, literaturze i filmie.
- lipiec 2010- Międzynarodowy festiwal cyrku i teatru ulicznego.
- 23-28 sierpnia 2010 - XV. Międzynarodowy festiwal marionetek dla dorosłych. W programie zaplanowano m.in. tradycyjną indonezyjską zabawę cieni, wietnamski teatr marionetek, przedstawienie japońskiego bunraku.

- 21-26 września 2010 - Międzynarodowe spotkania taneczne. Festiwal pokaże najnowsze trendy w sztuce tańca na Węgrzech i na świecie, szczególnie w balecie nowoczesnym.

Wystawy:

- 15 sierpnia-15 października 2010 – „Węgrzy w stylu Bauhaus”. Sztuki plastyczne, obrazy, grafiki, rzeźby, plany architektoniczne, makiety, fotografie, meble, kostiumy teatralne, dokumenty, części z filmów – wszystko to składa się na jedną z ważniejszych szkół sztuki XX wieku. Na wystawie od listopada 2010 r. będą pokazane dzieła berlińskiego Bauhaus Archiv.
- 13 listopada 2010- 31 marca 2011 – Europa „Ośmiu”. Będzie to pierwsze zgrupowanie węgierskiej awangardy malarskiej. Zobaczymy także obrazy malarzy zagranicznych takich jak: Cezanne, Matisse, Derain, Vlaminck, Duffy, Kokoschka, Kirchner, Pechstein, Kubista.

Muzyka klasyczna:

- 2 stycznia – 9 grudnia 2010 – Światowe gwiazdy w Pecz. Całoroczny cykl koncertów.
- 1-14 lipca 2010- Konkurs węgierskich orkiestr dętych, międzynarodowy festiwal muzyczny. Konkurs będzie organizowany po raz pierwszy w 9 kategoriach. Orkiestry wystąpią również w plenerze.
- 15-22 sierpnia 2010- Pécs cantat. Międzynarodowe spotkanie chórów, ponad tysiąc uczestników ze wszystkich zakątków świata.
- 6-12 września 2010- Improvisatio-creatio. Ku pamięci węgierskiego kompozytora Franciszka Liszta: międzynarodowe sympozjum, kurs improwizacji i konkurs improwizacji.
- listopad- grudzień 2010 – Węgierskie gwiazdy w Pécs. Cykl koncertów światowej sławy solistów i zespołów węgierskich .

Muzyka popularna i muzyka światowa:

- 21-24 kwietnia 2010 - Dni uniwersyteckie Pécsu. Jest to największa impreza młodzieżowa, na której w ciągu 4 dni, na czterech różnych scenach, wystąpi blisko 50 zespołów węgierskich i zagranicznych. Koncertom będą towarzyszyć przedstawienia teatralne, występy uliczne , pokazy filmowe.
- 17-19 czerwca 2010 - Fishing on Orfű. Nad malowniczym jeziorem Orfű, niedaleko Pécs, na 3 dużych i kilkunastu małych scenach wystąpi prawie 80 zespołów muzyki alternatywnej. Koncerty zostaną ubarwione konkursem gotowania, pokazami filmów, stand up comedy, dyskoteką, nocnymi wyprawami.

- 25-26 czerwca 2010- Folk&roll festiwal. Celem tego festiwalu jest utrzymanie i przypomnienie tradycji ludowej. Program pokaże zwycięskie produkcje uczestników jednego z telewizyjnych konkursów „Mam talent”.
- 2-11 lipca 2010 - X. Jubileuszowy rockmaraton. Jeden z najlepszych festiwali muzyki underground. Miejsce: niedaleko Pécs, w Arboretum Malomvölgy. Uczestniczą zespoły węgierskie i zagraniczne.
- 11-13 listopada 2010 – „Przejście między wschodem a zachodem - festiwal światowej muzyki bałkańskiej 2010”. Celem festiwalu jest pokazanie różnorodności kulturalnej Półwyspu Bałkańskiego.



Essen - niemieckie Zagłębie Ruhry

Dymiące kominy i kopalnie, węgiel i stal stanowiły przez dziesiątki lat symbol Zagłębia Ruhry, największego okręgu przemysłowego Niemiec. W roku 2010 region ten – będący trzecią co do wielkości aglomeracją w Unii Europejskiej i obejmujący 53 miasta oraz ok. 5,3 mln mieszkańców - ukaże swe nowe oblicze jako Europejska Stolica Kultury.

W dniach 9-10 stycznia 2010 r. w Essen, w kopalni Zollverein, miało miejsce uroczyste otwarcie obchodów Europejskiej Stolicy Kultury 2010. Przez cały rok pod hasłem „Przemiana przez kulturę – kultura przez przemianę” trwać będzie program oferujący około 300 projektów i 2500 imprez. Skupi się on na trzech wiodących tematach: mit, metropolia i Europa. „Pragniemy pomóc zrozumieć mit Zagłębia Ruhry, nadać kształt nowej metropolii i zdynamizować Europę”, tak idę przewodnią tego przedsięwzięcia opisuje Oliver Scheytt, dyrektor zarządzający „Zagłębia Ruhry. 2010”. O dynamikę zadba różnorodność imprez artystycznych i kulturalnych z sześciu dziedzin programowych: obraz, teatr, muzyka, język, gospodarka kreatywna i festyny. Organizatorzy spodziewają się blisko 5 milionów odwiedzających.

Program definiuje się w kilku prostych hasłach: "odkryć obrazy" (Bilder entdecken), "odważyć się na teatr" (Theater wagen), "żyć muzyką" (Music leben), "odkryć język" (Sprache erfahren), "wzmocnić przemysł kreatywny" (Kreativwirtschaft stärken) i "świętować imprezy" (Feste feiern).

Co to oznacza? Niezwykłe wystawy i projekty artystyczne, jak choćby zaproszenie kilkudziesięciu fotografów o światowej renomie do stworzenia aktualnego portretu Zagłębia Ruhry, wystawa ogrodów czy wystawa "Mapping the region" rozgrywająca się równocześnie w 15 muzeach. Orkiestry, chóry, zespoły operowe Metropolii Ruhry odtworzą równocześnie w wielu miejscach "Symfonię tysiąca" Gustawa Mahlera na stulecie prapremiery. Niezwykle

ciekawie zapowiada się również program teatralny. Centralnym zagadnieniem, które towarzyszyć będzie wydarzeniom scenicznym, jest pytanie o granice pomiędzy kulturami, dziedzinami sztuki, spektaklem teatralnym, a wydarzeniem społeczno-politycznym.

Wśród kilkunastu projektów największe to: festiwal "Theater der Welt", podczas którego w Essen pomiędzy 30 czerwca a 17 lipca spotkać będzie można najwybitniejszych twórców teatralnych z całego świata oraz projekt "Odyssee Europa". Przez pięć weekendów, poczynając od końca lutego, obejrzyć będzie można spektakle - epizody oparte na tekście Homera, które razem stanowią opowieść o europejskiej odysei. Wśród zaproszonych do tego przedsięwzięcia reżyserów teatralnych znalazł się również Grzegorz Jarzyna z warszawskiego TR, który otworzy projekt 27 lutego spektaklem "Areteia" w teatrze Grillo w Essen.

Wybrane przedsięwzięcia będące częścią programu Europejskiej Stolicy Kultury

- „Bohaterowie” (12.03. – 31.10.2010 r.) – specjalna wystawa, na której znajdzie się ponad 800 eksponatów, zarówno z metropolii Zagłębia Ruhry, jak też z Europy i całego świata: od bohaterów starożytności do współczesnych sił ratowniczych. Wszystko to ulokowane będzie w muzeum przemysłowym huty Hattingen w cieniu najstarszego hutniczego pieca w całym Zagłębiu Ruhry. Wszystko ma być odzwierciedleniem „wielokulturowego tygła” – na terenie metropolii żyją przedstawiciele 170 różnych narodowości www.heldenausstellung.de
- „Obcy/-o w Zagłębiu Ruhry” (kwiecień – 31.12.2010 r.) – Zagłębie Ruhry już od XIX w. było postrzegane jako modelowy region na skalę europejską, jeżeli chodzi o zagadnienie wielonarodowości. Niniejszy projekt obejmuje szereg wystaw, które mają wyrazić starania znalezienia odpowiedzi na pytania: co jest prawdą, co stereotypem a co mitem w rzekomo tak harmonijnym współlistnieniu przedstawicieli wielu kultur na terenie. Jedna z wystaw, otwarta od czerwca 2010 r. nosić będzie tytuł „Cudzoziemcy w górnictwie Zagłębia Ruhry” (miejsce: Gelsenkirchen). Więcej informacji na stronie Europejskiej Stolicy Kultury 2010: www.ruhr2010.de.
- „Kobiety Harmonogram Kulturalny” (całorocznie) - wykłady, występy kabaretowe, koncerty, przedstawienia teatralne, wystawy – w wykonaniu kobiet i przeznaczone dla kobiet. Planowane jest przygotowanie materiału dokumentacyjnego dotyczącego wątków: „życie kobiet” i „kultura kobiet” w Zagłębiu Ruhry oraz w miastach partnerskich.
- „Znaki Szybów” – obraz przemian w Zagłębiu Ruhry (22–30.05.2010 r.) - kto w tygodniu po Zielonych Świątkach będzie chciał zobaczyć stare szyby, stożkowe hałdy czy inne wysoko ulokowane punkty na terenie Zagłębia Ruhry będzie jednocześnie świadkiem niecodziennego widoku: ponad 400 żółtych podświetlanych balonów z długimi chorągiewkami będzie powiewało nad terenem metropolii. Mają one symbolizować obraz przemian: tereny, gdzie kiedyś znajdowały się kopalnie oraz duże kompleksy produkcyjne dziś w większości zostały już inaczej zagospodarowane albo też stanowią teren do zagospodarowania w przyszłości. Znaki Szybów są wspólnym projektem 41 miast metropolii, wielu przedsiębiorstw i stowarzyszeń, który

będzie się odbywać w 400 różnych miejscach Zagłębia Ruhry www.schachtzeichen.de.

- „Huta St. Antony – Kolebka Przemysłu Zagłębia Ruhry”. Otwarcie Parku Archeologiczno-Przemysłowego (od czerwca 2010 r.) - kolebka przemysłu całego Zagłębia Ruhry znajduje się w Osterfeld, dzielnicy Oberhausen. Właśnie tam w 1753 r. po raz pierwszy w całym regionie wytopiono surówkę z pieca hutniczego. Po zamknięciu huty St. Antony prawie wszystkie budynki zostały przeznaczone do rozbiórki. W 2006 r. podjęto prace wykopaliskowe zmierzające do znalezienia pozostałości po hucie. Znalezione elementy będą udostępnione zwiedzającym w parku archeologiczno-przemysłowym Związku Kraju Nadrenii (LVR) www.industriemuseum.lvr.de/schauplaetze/oberhausen/antony.
- „Teatr Świata 2010” (30.06.-17.7.2010 r.) – jest to najbardziej znaczący festiwal sztuki teatralnej w Niemczech. Festiwal odbywa się co trzy lata, za każdym razem w innym mieście – w 2010 r. będzie to Essen. Podczas tego festiwalu publiczność jest konfrontowana z różnorodnością kultur teatralnych i prezentowanymi trendami rozwojowymi w dziedzinach takich jak teatr, film, taniec www.theaterderwelt.de
- „Legendarne Zagłębie Ruhry” (całorocznie) – wiele z legend Zagłębia Ruhry będzie dostępnych w Internecie jako pliki audio-video. Będzie tam można znaleźć także wiele cennych informacji i porad dotyczących wędrowek oraz przejazdów rowerowych, prowadzących szlakami legend www.sagenhaftes-ruhrgebiet.de
- „Local Heroes” – 52 tygodnie, 52 miasta (10.01.-31.12.2010 r.) - w tym projekcie każde z miast metropolii będzie przez tydzień w centrum uwagi Europejskiej Stolicy Kultury. Każde z nich na tę okazję przygotowuje samodzielny program i zaprezentuje - oprócz aspektów lokalnej specyfiki, metropolitalnych wyzwań i wymiaru europejskiego - przede wszystkim swoją własną wizytówkę kulturalną. Obojętnie czy uroczystości miejskie, koncerty, wystawy, prelekcje, wystąpienia teatralne i kabaretowe czy happeningi artystyczne – wyzwaniem jest to, aby dostrzec niezwykłość w codzienności. Jest to z całą pewnością jeden z najbardziej wszechstronnych projektów w ramach całego przedsięwzięcia Europejskiej Stolicy Kultury, obejmujący największą liczbą imprez. Essen, jako 53 miasto Zagłębia Ruhry, będzie z kolei przez cały rok organizować pojedyncze imprezy w poszczególnych dzielnicach miasta.

Źródła :

- Strona Internetowa Dyrekcji Generalnej ds. Edukacji i Kultury Komisji Europejskiej: http://ec.europa.eu/culture/index_en.htm
- Decyzja 1622/2006/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 24 października 2006 roku ustanawiająca działanie Wspólnoty na rzecz obchodów „Europejskiej Stolicy Kultury” w latach 2007–2019 (Dz.U. L 304 z 3.11.2006)
- Decyzja 1419/1999/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 25 maja 1999 roku ustanawiająca działanie Wspólnoty na rzecz obchodów „Europejskiej Stolicy Kultury” w latach 2005–2019 (Dz.U. L 166 z 1.7.1999). Decyzja zmieniona decyzją nr 649/2005/WE (Dz. U. L 117 z 4.5.2005)

- *Poradnik dla miast ubiegających się o tytuł Europejskiej Stolicy Kultury*
http://ec.europa.eu/culture/pdf/doc633_pl.pdf
- <http://www.essen-fuer-das-ruhrgebiet.ruhr2010.de/en/home.html>
- <http://en.pecs2010.hu/>
- <http://www.en.istanbul2010.org/index.htm>
- *Europejskie Stolicy Kultury*, artykuł na stronie Przedstawicielstwa Komisji Europejskiej w Polsce, 12.01.2010,
http://ec.europa.eu/polska/news/100112_europejskie_stolice_kultury_pl.htm
- <http://dziennikurystyczny.pl/2010/02/stambul-europejska-stolica-kultury-2010/>
- *Europejska Stolica Kultury: Zagłębie Ruhry świętuje*, Konsulat Republiki Federalnej Niemiec w Opolu
http://www.oppeln.diplo.de/Vertretung/oppeln/pl/07_Aktuelles/Ruhr2010/Ruhr2010.html
- *Wybrane przedsięwzięcia / imprezy / wydarzenia będące częścią programu Europejskiej Stolicy Kultury w Zagłębiu Ruhry w 2010 r.*
<http://www.powiatwodzislawski.pl/zaglebie-ruhry-europejska-stolica-kultury-2010.html>
- Point. Kalendarz Polsko-Niemiecki <http://www.de-pl.info/pl/event.php/event/2369>
- <http://turystyka.interia.pl/swiat/news/pecz-musisz-tam-byc-w-2010-roku,1372288,3576>
- *W Peczu wciąż za mało kultury*, Portal PressEurop
<http://www.presseurop.eu/pl/content/article/175521-w-peczu-wciaz-za-malo-kultury>
- <http://www.my21.pl/component/content/article/51/411-europejska-stolica-kultury-2010.html?category=51>
- http://turystyka.gazeta.pl/Turystyka/1,81945,7458587,Zaproszenie_do_Stambulu_Miasto_czterech_zywiolow.html

Przygotowała: Natalia Krzyżan Europe Direct – Poznań

Projekt finansowany ze środków Komisji Europejskiej

